

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו זברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5).

מערכת: 073-249-0403
sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ
הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
נלב"ע כ"ד ניסן תשע"ז

גליון
252

גליון זה הוקדש

לעילוי נשמת הבה"ח אברהם בנימין בינוש כץ ז"ל בן יבלחט"א הגה"ח ר' ישראל אריה הי"ו
נלב"ע י"ב אב תשס"ו הונצח ע"י אחיו שיחיו
ת.נ.צ.ב.ה.

ואין מסתבר לדרוש להיפך - 'בתולה' לגזירה שוה, וגם בבעולה יהא קנס, ו'אשר לא אורשה' פרט למי שנתארסה ונתגרשה, שבעולה נשתנה גופה, אך התארסה לא נשתנה).

לרבי עקיבא המרבה גם התארסה ונתגרשה לחיוב קנס אין הגזירה שוה עוקרת פשוט הפסוק 'אשר לא אורשה' לגמרי, שכאילו נכתב 'אשר לא ארושה' וממעט ארוסה שאינה בת קנס, ואף שחייב מיתה קמ"ל שאין אומרים שאני קנס שחידוש הוא ואף שמת משלם. ורבה הסובר שקנס חידוש הוא ומשלם אע"פ שמת - סובר כרבי עקיבא דמתניתין.

כתובות דף ל"ח . יום שב"ק פרשת ואתחנן ט"ז אב תשפ"ב

לזכות רבקה פייגה בת פריידא רחל לברכה והצלחה בכל הענינים מרוב כל

דף ל"ח - ע"א

'לא תקחו כופר לנפש רוצח' המלמד שאין הרוצח יכול לפטור עצמו מחיוב מיתה בפדיון ממון, לאו דווקא אם הרגו במזיד דרך עליה, שאילו עשה כן בשוגג אין לו כפרת גלות, אלא גם אם הרגו במזיד דרך ירידה, אף על פי כן שיש לו כפרת גלות בשוגג, אינו יכול לפדות מיתתו בממון, ממה שתנא דבי חזקיה שהוקש מכה אדם למכה בהמה שלא תחלוק בו בין דרך עליה לדרך ירידה.

קם ליה בדרבה מיניה במיתה וממון נאמר לא רק במעשה אחד ממש, כגון שסימא את עינו והרגו באותה מכה, אלא גם בשני מעשים בבת אחת, כגון שסימא עינו והרגו במכה אחרת בבת אחת, שנאמר 'עין תחת עין' ודורשים ולא עין ונפש תחת עין.

הפסוק 'וכל חרם אשר יחרם מן האדם לא יפדה', והפסוק 'לא תקחו כופר לנפש רוצח' - פסוק אחד מלמד שאי אפשר לפדות חיוב מיתה בממון, והפסוק השני מלמד שאומרים קם ליה בדרבה מיניה גם בחיוב קנס הבא עם חיוב מיתה, ושלא כרבה הסובר שקנס חידוש הוא שאף שמת משלם. ורבה דורש הפסוק 'כל חרם' שאם אמר אחד על היוצא ליהרג 'ערכי עלי' לא אמר כלום.

משנה . נערה שנתארסה ונתגרשה -

לרבי יוסי הגלילי אין לה קנס, שנאמר 'אשר לא אורשה', הא אורשה אין לה קנס.

לרבי עקיבא דמתניתין - קנסה לעצמה, שדורש - הא אורשה לעצמה. לרבי עקיבא דברייתא - קנסה לאביה, כמו שמצינו לענין כסף קידושין שאם התארסה ונתגרשה כשחוזרת ומתקדשת בעודה נערה כסף קידושה לאביה, ו'אשר לא אורשה' שנאמר באונס נצרך לגזירה שוה ל'אשר לא אורשה' שנאמר במפתה, ששיעור קנס הוא חמשים שקלים.

כתובות דף ל"ט . יום א' פרשת עקב י"ז אב תשפ"ב

דף ל"ט - ע"א

בא עליה ומתה - לאביי פטור, שנאמר 'ונתן לאבי הנערה' - ולא לאבי מתה, לרבי חייב, למר בר רב אשי רבא הסתפק ועלה בתיקו.

לא הספיקה לעמוד בדין עד שבגרה - הקנס לעצמה, ואם מתה בעודה נערה ובגרה בקבר - רבא מסתפק אם יש בגר בקבר ופטור מן הקנס, לאביי - כל שמתה פטור מקנס.

לרבי מאיר שלש נשים מותרות לשמש במוך, קטנה מבת י"א ויום א' עד י"ב ויום א' - שמא תתעבר ותמות, מעוברת - שמא תתעבר ותעשה עוברת הראשון סנדל, מניקה - שהחלב נעכר וימות הולד, לחכמים משמשות כדרכם ומן השמים ירחמו, שנאמר שומר פתאים ה'.

להוי אמינא ספיקו של רבא אם יש בגר בקבר היינו כשהיה לה בן, והספק אם קנסה לבנה ולא לאביה. ולמסקנא כיון שקטנה אינה יכולה להתעבר אי אפשר שיהיה לה בן אחר שנאנסה בנערותה קודם שמתה בנערותה, שאין בין נערות לבגרות אלא ששה חדשים, אלא הספק הוא אם יש בגר בקבר ופקעה זכות האב, ופטור מלשלם, או אין בגר.

בא עליה והתארסה - קנסה לאביה, שאין אירוסין מוציאים מרשות אב, אבל בא עליה ונשאת קנסה לעצמה, שכשם שבא עליה ובגרה קנסה לעצמה שבגרות מוציאה מרשות אב, שלא מצינו שזיכתה

לו התורה זכויות בבתו בוגרת, כך נשואין מוציאים מרשות אב (כדמצינו לענין הפרת נדרים).

משנה . המפתה נותן שלשה דברים - קנס בושט ופגם, מוסיף עליו האונס שנותן את הצער, ואין הכוונה לצער שחבטה על גבי הקרקע, שהרי לפעמים חבטה על שיראים, אלא צער של פיסוק רגליים, אבל מפותה אין לה צער, לא משום שדומה לאומר כקרקע כסותי והפטר, שהרי של אביה הוא ואינה יכולה למחול, אלא משום שצעה קטן ביותר ואינו ניתן לתשלומים, לרבי שמעון אונס אינו משלם את הצער, שסופה להצטער תחת בעלה.
האונס משלם לאביה מיד אפילו אם כונסה, המפתה נותן בושט ופגם מיד, וקנס משלם רק אם אינו כונסה.

ולו תהיה לאשה תחת אשר ענה לא יוכל שלחה כל ימיו' - אונס שותה בכלי אשר בחר בו אפילו היא חגרת, סומא, מוכה שחין. נמצא בה דבר ערוה, או שאינה ראויה לבא בישראל - אינו רשאי לקיימה, שנאמר 'ולא תהיה לאשה' - אשה הראויה לו.

דף ל"ט - ע"ב

בין אונס בין מפתה בין היא בין אביה יכולים לעכב, במפותה - שנאמר 'אם מאן ימאן אביה' - ימאן מכל מקום, שגם היא יכולה לעכב. באונס - היא יכולה לעכב שנאמר 'ולו תהיה' והיינו מדעתה, ואביה מעכב - לאביי, שלא יהא חוטא נשכר, לרבא, כיון שמשלם קנס אין חוטא נשכר, אלא הטעם - מה מפותה שלא עבר אלא על דעת אביה שניהם יכולים לעכב, קל וחומר לאונס שעבר על דעת שניהם, לאביי אי אפשר ללמוד מקל וחומר ששאני מפותה שהמפתה יכול לעכב שנאמר 'מהר ימהרנה לו' והיינו מדעתו, לכן גם אביה יכול לעכב, מה שאין כן אונס שהאונס אינו יכול לעכב גם אביה אינו יכול לעכב לולי סברת שלא יהא חוטא נשכר.

אונס שכנסה ותבעה ממנו גט או מת - לשיטת ת"ק אין לה כתובה, שהטעם שתיקנו חכמים כתובה כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה, וזו בין כך אינו יכול להוציאה, שמוזהר 'לא יוכל לשלחה'. לרבי יוסי בן רבי יהודה יש לה כתובה מנה, שאם לא כן תהא קלה בעיניו להוציאה ע"י שיצער עד שתבקש להתגרש ממנו.

כתובות דף מ'. יום ב' פרשת עקב

י"ח אב תשפ"ב

דף מ' - ע"א

אונס נושאה על כרחו - שנאמר 'ולו תהיה לאשה... לא יוכל שלחה, ומפותה רק מדעתו - שנאמר 'מהר ימהרנה לו לאשה', לו - מדעתו.

האנוסה שאינה ראויה לבוא בישראל, כגון ממזרת - אינו רשאי לקיימה, ואין אומרים שידחה עשה 'ולו תהיה לאשה' לא תעשה של ממזרות - שאין עשה דוחה לא תעשה אלא כגון מילה בצרעת, שאי אפשר לקיים שניהם, אבל כאן שאם אומרת שאינה רוצה אין חיוב עשה כלל, מלמדים אותה לומר איני רוצה

כדי שלא נצטרך לדחות הלאו.

משנה . יתומה שאין לה אב - האונס חייב, והמפתה פטור, כיון שקנסה לעצמה ומחלה, והוא הדין לנערה שאביה חי והתארסה ונתגרשה, לשיטת רבי עקיבא דמתניתין (דף ל"ח). שיש לה קנס וקנסה לעצמה.

רבי אלעזר בן שמוע סובר כרבו רבי עקיבא - שנערה שנתארסה ונתגרשה קנסה לעצמה, והלכה כמותו, ורב קראו 'טובינא דחכימי' - מאושר שבחכמים.

משנה . תשלומי בושט הם לפי חשיבות המבייש והמתבייש, שאדם בינוני המבייש בושטו קשה מאדם חשוב ומאדם מזולזל, והמתבייש - לפי חשיבותו כך בושטו.

שומת פגם - רואים אותה כאילו היא שפחה נמכרת בשוק, כמה אדם רוצה ליתן בין שפחה בתולה לשפחה בעולה, להשיאה לעבד שיש לו קורת רוח ממנו.

קנס שזה בכלל אדם, וכן כל שיש לו קצבה מן התורה שזה בכלל אדם.

דף מ' - ע"ב

חמישים שקל כסף היינו רק לקנס, ואין תשלומי בושט ופגם בכלל, לאביי - שנאמר 'חמישים כסף... תחת אשר עינה', מכלל שיש עוד תשלום. לרבא - שנאמר 'ונתן האיש השוכב עמה חמישים כסף', הנאת שכיבה חמישים כסף, מכלל שיש גם בושט ופגם.

תשלומי בושט ופגם הם לאביה - מסברא, שהרי בידו לבייש ליטול ממון ולפוגמה ע"י שימסור לקידושי ביאה למנוול ומוכה שחין. אך אין ללמוד זאת מהאמור בהפרת נדרים 'בנעוריה בית אביה' - כל שבח נעורים לאביה, שאין לומדים ממון מאיסור, וכן אין ללמוד ממון מקנס.

משנה . יש לאב זכות מכר בבתו קטנה - מבת יום אחד עד שתביא שתי שערות.

חיוב קנס בקטנה - לרבי מאיר אין לה קנס, ורק ממתי שתביא שתי שערות עד שתבגר יש לה קנס, שנאמר 'ולו תהיה לאשה' - הכתוב מדבר במי שיש בידה להקנות עצמה לאישות. לחכמים קטנה בת שלשה שנים ויום אחד עד שתבגר יש לה קנס, שנאמר 'נְעָרָה' חסר ה' שמשמע אף קטנה. או ממה שכתוב בפרשת מוציא שם רע 'נערה' מלא, שבהכרח מדובר שם בגדולה, שהרי נאמר שם שאם אמת היה הדבר שזינתה תחתיו נסקלת, וקטנה אינה בת עונשים, ולומדים משם שדווקא במקום שמדובר דווקא בגדולה נאמר 'נערה', אך במקום שאפילו קטנה בכלל נאמר 'נערה'.

כתובות דף מ"א . יום ג' פרשת עקב

י"ט אב תשפ"ב

דף מ"א - ע"א

משנה . האומר אנסתי או פיתיתי את בתו של

מגדים אותו.

'ולא תשים דמים בביתך' - אסור לגדל בביתו כלב רע, ולהעמיד סולם רעוע בתוך ביתו, ומגדים את המגדל והמעמיד עד שיסלק המזיק.

הדרן עלך אלו נערות

כתובות דף מ"ב. יום ד' פרשת עקב

כ' אב תשפ"ב

פרק רביעי - נערה שנתפתה

דף מ"ב - ע"א

משנה . תשלומי בושת ופגם וקנס וצער שייכים לאב, עמדה בדין עד שלא מת האב, ומת - הרי הם של אחים יורשי האב.

לא הספיקה לעמוד בדין עד שמת האב - הרי הם לעצמה, שכיון שלא עמד בדין אינו ממון להוריש לבניו. עמדה בדין עד שלא בגרה - הרי הם של אב, מת האב - הרי הם של אחים, לא הספיקה לעמוד בדין עד שבגרה הרי הם של עצמה. לרבי שמעון - אף אם עמדה בדין אינו ממון להוריש לבניו עד שיגיע לידו, והרי הם לעצמה.

מעשה ידיה ומציאתה - אף שלא גבתה, כשמת האב הרי הם של אחים.

האומר לחבירו: אנסת או פיתית את בתי. והלה משיב: לא אנסתי ולא פיתיתי. משביעך אני ואמר אמן, ואח"כ הודה שנשבע לשקר -

לחכמים - חייב קרן וחומש וקרובן אשם גזילות, שנתכוון לתבוע בושת ופגם שהוא ממון, ולא נתכוון לתבוע הקנס, שיותר תובע תביעה שאם יודה לא יפטר מלתבוע תביעה שאם יודה יפטר.

לרבי שמעון - פטור, שנתכוון לתבוע הקנס, שיותר תובע תביעה שיש לה קצבה מתביעה שאין לה קצבה, וכיון שאין הודאתו מחייבת, שאין אדם משלם קנס על פי עצמו, גם הכפירה אינה כפירת ממון.

האומר לחבירו: העמדתך בדין ונתחייבת לי קנס, וכפר, ונשבע, והודה - לחכמים חייב קרובן מריבוי 'ומעלה מעל'. לרבי שמעון פטור, שנאמר 'וכחש בעמיתו בפקדון או בתשומת יד או בגזל או עשק את עמיתו או מצא אבידה וכחש בה' - דווקא אלו שעיקרם ממון, מה שאין כן דבר שעיקרו קנס.

דף מ"ב - ע"ב

לרבי שמעון הסובר שדבר שעיקרו קנס פטור המודה מקרבן שבועה אף כשתבעו שכבר העמידו על כך בדין, מודה שאחר העמדה בדין נחשב ממון להוריש לבניו, פרט לחמישים כסף של אונס ומפתה, שנאמר 'ונתן האיש השוכב עמה לאבי הנערה חמישים כסף' - לא זיכתה תורה לאב אלא משעת נתינה ואילך, ואם לא הספיק לגבות עד

פלוגי - לחכמים משלם בושת ופגם על פי עצמו, אף שבמפתה פוגם אותה שמוציא עליה לעז, מאמינים לו להתחייב בתשלומים, ולרבי שמעון בן יהודה בשם רבי שמעון אינו נאמן לפגמה, ואפילו אם נוח לה או לאביה או לבני משפחה להאמין ולקבל תשלומים - שאי אפשר שאין אחד מבני משפחתה שמקפיד, ובית דין אין עליהם לעשות דבר להחזיק בושתו.

אין אדם משלם קנס על פי עצמו - שנאמר 'אשר ירשיעון אלוקים', פרט למרשיע את עצמו, ולכן האומר אנסתי או פיתיתי בתו של פלוגי אף שמשלם בושת ופגם אין משלם קנס. האומר גנבתי - משלם את הקרן ולא תשלומי ארבעה וחמישה. האומר המית שורי עבדו של פלוגי - אינו משלם שלושים של עבד. אבל האומר המית שורי את פלוגי - משלם כופר על פי עצמו, שסובר התנא שכופר הוא ממון ולא קנס.

תשלומי חצי נזק של שור תם - לרב פפא ממון הם, שסתם שוורים אינם בחזקת שימור, ובדין היה צריך לשלם נזק שלם, אלא התורה חסה עליו משום שעדיין לא הועד שורו ופטרה אותו מחצי נזק, לרב הונא בריה דרב יהושע - קנס הם, שסתם שוורים בחזקת שימור, והתורה קנסו חצי נזק כדי שישמור שורו.

חילוקים בין תם למועד:

תם משלם חצי נזק מגופו, ומועד נזק שלם מן העליה,

תם שהרג אדם - לחכמים אינו משלם את הכופר, לרבי יוסי הגלילי משלם חצי כופר, ומועד - לכו"ע משלם כופר שלם.

לרב הונא בריה דרב יהושע יש חילוק נוסף - תם אינו משלם על פי עצמו, ומועד משלם על פי עצמו. הניזק בכלל תשלומי שורו כשנגחו שור חבירו - שהניזק צריך לטפל במכירת נבילתו, ואם נפחת הנבילה משעת נגיחה עד שנמכרה ההפסד הוא של הניזק, והוצרכו ללמד זאת בין בתם - אף שאינו משתלם כולו, ובין במועד - אף שהועד שורו.

דף מ"א - ע"ב

מה ששינו במשנה כלל שכל המשלם יותר ממה שהזיק אינו משלם על פי עצמו מפני שהוא קנס (ולא שינוי 'כל שאינו משלם כמה שהזיק'), ומשמע שהמשלם פחות ממה שהזיק אינו קנס, אף שלרב הונא בריה דרבי יהושע גם חצי נזק הוא קנס, היינו מפני שלא יכול התנא לשנות כלל בזה, שהרי צרורות הלכה למשה מסיני שמשלם חצי נזק, וממון הוא.

להלכה חצי נזק הוא קנס, ולכן כלב שאכל כבשים וחתול שאכל תרנגולים, שמשונה הוא ותולדת קרן, קנס הוא ואין גובים אותו בבבל, ודווקא אם אכלו גדולים, אבל קטנים דרכם לאכול והרי זה תולדת שן ונגבה בבבל, וגם קנס אם תפס אין מוציאים אותו מידו, ואם לא תפס ואמר קבעו לי זמן שאתבע בדין בארץ ישראל קובעים לו, ואם לא רצה לילך עמו

דף מ"ג - ע"א

והתנחלתם אותם לבניכם אחריכם - עבדים כנענים אתם מורישים לבניכם, ולא זכות שזיכתה התורה בבת, כגון קנס של פיתוי ואונס, וחבלות בפניה המפחיתים דמיה כשמוכרה לאמה. אמנם שאר חבלות הואיל שצער גופה הוא לעולם שלה הוא.

מעשה ידי יתומה הניזונת מן אחים מנכסי אביה מתנאי כתובה:

לרב ששת - של אחים, וכדין האלמנה שניזונת מנכסי יתומים שמעשה ידיה שלהם.

לרב - מעשה ידיה לעצמה, ואינו דומה לאלמנה, שנוח לאב שבתו תרוויח מעשה ידיה, והלכה כרב.

מי שמת והניח אלמנה ובת ונכסים מועטים - אלמנה ניזונת והבת תשאל על הפתחים, גם לרב הסובר שנוח לאב בהרווחת בתו יותר מאלמנתו, שלעניין זילותא אלמנתו עדיפה לו.

דף מ"ג - ע"ב

משנה . המאיר את בתו קטנה או נערה ונתגרשה, אירסה ונתארמלה - לסובר שיש כתובה מן האירוסין כתובתה שלו. **השיאה ונתגרשה, השיאה ונתארמלה** - לת"ק כתובתה שלה, ששעת גוביינא הוא אחר שנישאת ופקעה רשותו ממנה, לרבי יהודה כתובה הראשונה של אב, שנכתבה בעודה ברשותו, אך אם אירסה בנערותה ובגרה, ואח"כ נשאת - כתובתה שלה, שנכתבה אחר שיצאה מרשותו בבגרות, ואין אומרים שזכה בה בשעת אירוסין.

ארוס שנתחייב בכתובה בשעת אירוסין מתקנת חכמים, וכתב לה כתובה עם תוספת בשעת נשואין:

לרב הונא - מנה ומאתים שהוא שיעור הכתובה שנתחייב מתקנת חכמים גובה ממשועבדים שמשעת אירוסין, ותוספת שהתחייב מעצמו בנישואין גובה ממשועבדים שמשעת נשואין.

לרב אסי - גם עיקר כתובה גובה רק משעת נישואין, שבשעת כתיבת השטר מחלה השעבוד הראשון והתרצתה לזמן הכתוב בשטר.

הוציאה עליו שתי כתובות אחת של מאתים ואחת של שלש מאות - הואיל ולא כתב בכתובה השניה 'צביתי ואוסיפת לך' (כדרך שכותבים בתוספת כתובה הנ"ל), לא בא להוסיף על הראשונה ולא תגבה השניה אלא אם בטלה הראשונה, ולכן יש לה שתי אפשרויות: או גובה מאתים מזמן ראשון או שלש מאות מזמן שני.

נשאת לראשון ומת, לשני ומת - לרבי לא תינשא לשלישי, שסובר שבשני פעמים נקבעת חזקה שהיא קטלנית, וכן מדויק מהתנא במשנתנו.

דף מ"ד - ע"א

שני שטרות על שדה אחת שמכר או נתן ראובן לשמעון, אחד זמנו ניסן ואחד סיון - אם הוסיף בשטר

השני יותר מן הראשון, לא ביטל שטר השני את הראשון. טרפו ממנו השדה, אם כתב לו אחריות גובה מלקוחות שקנו מהמוכר - או מאלו שקנו מניסן ואילך בלא התוספת שהוסיף לו בשטר השני, או גובה מלקוחות מסיון עם התוספת. וכן אם א' שטר מכר וא' שטר מתנה, לייפות כתב לו, שבשטר מכר גובה יש לו אחריות שאם טרפו ממנו השדה חוזר על המוכר לקבל מעות, ושטר מתנה יש לו מעלה שאין בעל מצרא יכול לעכב עליו.

שני שטרות על שדה אחת, ושניהם מכר או שניהם מתנה, ובלי תוספת - ביטל השני את הראשון. והטעם: לרפרם - שהשטר השני הוא הודאה מבעל השטר ששטר הראשון מזויף,

לרב אחא - משום שבעל השטר מחל שעבודו מזמן הראשון. ונפק"מ -

א. לרפרם עדי שטר הראשון פסולים לעדות אחרת.
ב. לרפרם צריך להחזיר למוכר הפירות שאכל בין זמן שטר ראשון לזמן השני.

ג. לרפרם צריך המוכר לפרוע מס הקרקע בין זמן ראשון לזמן שני, ולרב אחא הלוקח פורע.

להלכה, ארוס שנתחייב מנה או מאתים בשעת אירוסין, וכתב לה כתובה עם תוספת בשעת נשואין - גובה גם מנה ומאתים רק מזמן הנישואין.

משנה . הגיורת שנתגיירה בתה עמה וזינתה באירוסין בעודה נערה - הרי זו בחנק, ולא בסקילה כישראלית, ואפילו אם נתגיירה פחותה מבת ג' שנים שבחזקת בתולה היא. ואין צריך להוציאה להריגה אל פתח בית אביה. ואם נמצא בעל שקרן ועדיו זוממים אינו חייב מאה סלע, שעל כל הפרשה נאמר 'כי עשתה נבלה בישראל'.

הייתה הורתה שלא בקדושה ולידתה בקדושה - הרי זו בסקילה, שנאמר 'וסקלוה כל אנשי עירה באבנים ומתה', ומתה' מיותר לרבותא. אבל אין נסקלת על פתח בית אביה, ואין בעלה לוקה, ואין עונשים אותו מאה כסף, שלא נתרבה אלא למיתה, אבל לשאר הדינים דווקא 'ישראל' נאמר בפרשה.

הייתה הורתה ולידתה בקדושה - הרי היא כבת ישראל לכל דבריה, ונסקלת על פתח בית אב, ויש לה מאה סלע.

בת ישראל שיש לה אב ואין לו בית, או יש לה פתח בית אב ואין לה אב - הרי זו בסקילה, שלא נאמר פתח בית אב אלא למצוה ולא לעיכובא.

דף מ"ד - ע"ב

המוציא שם רע על היתומה: לרבי יוסי בר חנינא - פטור, שנאמר 'ונתנו לאבי הנערה' פרט לזו שאין לה אב [ומה שדרש רבי יוסי הגלילי בפסוק 'ואם מאן ימאן אביה' שגם ביתומה חייב קנס של אונס ומפתה הרי ש'אביה' אינו ממעט יתומה, היינו בבא עליה ואח"כ מת האב]. לרבא - חייב, ממה שמיעטו גיורת מקנס מהפסוק 'בתולת ישראל', והלא גיורת כיתומה היא, אלא ודאי יתומה ישראלית יש לה קנס.

המוציא שם רע על הקטנה - פטור, שפרשת מוציא שם רע עוסקת בגדולה, שהרי נאמר שאם אמת היה הדבר נסקלת, וקטנה לאו בת סקילה היא, ומה שנכתב בפרשת מוציא שם רע 'נערה' מלא ה' להוציא את הקטנה, בא ללמד שבכל מקום שנכתב 'נערה' חסר ה', כגון בפרשת אונס ומפתה, אף קטנה בכלל, והיינו כדעת חכמים המחייבים קנס בקטנה (ולא כרבי מאיר).